

یادنامه استاد عزیزالله عطاردی

به کوشش

سید محمد حسین حکیم



خانه کتاب
دی ۱۳۹۳

عنوان و نام پدیدآور: یادنامه استاد عزیرالله عطاردی / سید محمدحسین حکیم.

مشخصات نشر: تهران: خانه کتاب، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۴۳۲ ص.؛ مصور (رنگی)؛ ۱۴/۵ * ۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۲-۱۸۴-۱

فروست: خانه کتاب: ۴۱۱.

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

موضوع: عطاردی قوجانی، عزیرالله، ۱۳۰۷-۱۳۹۳. - یادنامه‌ها

موضوع: مجتهدان و علما - - ایران

شناسه افزوده: حکیم، سید محمدحسین، ۱۳۶۴ - ، گردآورنده

شناسه افزوده: خانه کتاب

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ی ۲ / ۳ / ۵۵ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۹۸

شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۹۳۹۹۳



عنوان: یادنامه استاد عزیرالله عطاردی

به‌کوشش: سید محمدحسین حکیم

ناشر: خانه کتاب

نوبت چاپ: اول، دی ۱۳۹۳

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

بها: ۱۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۲-۱۸۴-۱

ناظر چاپ: فاطمه بیگدلی

چاپ و صحافی: چاپخانه بوستان کتاب

تهران: خیابان انقلاب، بین صبا و فلسطین جنوبی، پلاک ۱۰۸۰، مؤسسه خانه کتاب

تلفن: ۸۸۳۴۲۹۸۵

فهرست مطالب

پیشگفتار / مجید غلامی جلیده	۷
مقدمه / سید محمد حسین حکیم	۹
میراث عطاردی و رسالت ما / احمد مسجد جامعی	۱۱
تکیه داده بر البرز / اسماعیل باغستانی	۲۹
زندگینامه علامه عطاردی / نجیم عطاردی	۳۷
عمر بابرکت: کتابشناسی آثار / محمد نوری	۴۷
موفقیت: خانواده محیط اخلاق و فرهنگ / علی محمد پورابراهیم	۱۶۷
شیخ عزیزالله عطاردی الگوی زندگی علمی / مصطفی دلشاد	۱۸۷
مهندسی اندیشه شاکله و عناصر ساختاری در تفکر علامه عطاردی / محمد نوری	۲۱۳
کارنامه علامه عطاردی در میراث بانی و احیای نسخ / سید تقی موسوی	۲۴۷
تمدن پژوه مبتنی: نگاهی به روابط مرحومین مطهری و عطاردی / علی محمد پورابراهیم	۲۶۳
محوریت مخطوطات در پژوهشهای علامه عطاردی / پیمان اسحاقی	۲۷۱
مسندنگاری / محمد حسینی و سید رضا حسینی امین	۲۹۵
نهج البلاغه پژوهی علامه عطاردی / پرینا عالم زاده و علی نوری	۳۱۵
نسخه شناسی نهج البلاغه در آثار مرحوم عطاردی / عباس کوشا	۳۳۵
تاریخ و تمدن ری از نگاه استاد عطاردی / غلامرضا امیرخانی	۳۶۷
عطاردی نامه فرهنگنامه زندگی اندیشه آثار و خدمات / محمد حسینی اصفهانی	۳۸۹
علامه عطاردی در آینه مطبوعات / ابادر نصر	۴۰۳
ملاقات پژوهشگران و طلاب فاضل قوچان با علامه آیت الله عزیزالله عطاردی	۴۱۳
اسناد و تصاویر	۴۱۷

از بزرگان یاد کردن بهانه نمی خواهد، کافی است اهل مطالعه باشی و تحقیق و پژوهش تا هر روز بی بهانه در کنار آثار آنها بنشینی و خط به خط آنها را یاد کنی. انتشار یادنامه‌هایی اینچنین، استمرار ذکر ایشان و تأکید بر یادداشت و پاسداشت اهل علم است، تا بدین وسیله وجوهی ناچیز از ابعاد بزرگ آنان را پررنگ نمائیم، بزرگانی که عمر گرانبهای خود را در شناخت، حفظ و اعتلای مکتب تشیع صرف نموده‌اند.

رسم غربی است در این روزگار که بعد از وفات عالمی تازه به یادمان می‌افتد که از او آثارش حرف زده و مجموعه مقالاتی برای او چاپ و انتشار دهیم! عالم ربانی حجة الاسلام والمسلمین عطار دی حشرالله مع المعصومین (ع)، در این مقوله استثناء بود، درخصوص وی پیش از وفاتش به نحوی ادای دین گردید و تجلیل به عمل آمد. برای اولین بار به سال ۱۳۸۵ شمسی بود که به همت استاد گرانقدر محمد نوری اثری با نام «گرامی‌نامه استاد عطار دی» توسط مؤسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی منتشر شد و بعد از آن نیز کتابی دیگر با نام «عطار دانش» به همت دوست و استاد عزیز جناب آقای عبدالحسین طالعی و توسط کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۹۰ شمسی چاپ و انتشار یافت.

با نگاهی به زندگی پربرکت این عالم ربانی، بارزترین خصوصیت شخصیتی که مشاهده می‌شود، عمل به دستور «رهرو آنست که آهسته و پیوسته رود» است.

اگر نبود سخت‌کوشی و ممارست علامه عطاردی انتشار بیش از یکصد جلد کتاب، آنهم آثاری که عمدتاً شیوه دایرةالمعارفی دارند هیچ‌گاه ممکن نبود. اهل تحقیق و پژوهش خوب می‌دانند که برای ارائه اثری جامع مانند «تاریخ استان قدس» و یا «مسانید» ائمه اطهار (ع) چقدر باید صبوری به خرج داد و کتاب به کتاب و کتابخانه به کتابخانه همت گماشت تا به خلق اثری اینچنین فائق آمد. و این در تمامی آثار علامه عطاردی به وضوح به چشم می‌آید. مجموعه مقالات حاضر به نوعی در صدد تبیین تلاشهای ارزشمند این بزرگمرد عالم تشیع و بازتابهای آن در گستره جهان اسلام می‌باشد که به مدد اهل فن گردآمده است. و امید است اهل فن با مطالعه آن به بخشی از ویژگیهای علمی و عملی ایشان آگاهی یافته و سرلوحه فعالیت‌های خود قرار دهند.

عزیز عطار
الله اعلم

در پایان بر خود لازم می‌دانم که از استاد ارجمند جناب آقای محمد نوری که نقشی پررنگ در تدوین این مجموعه داشتند و همچنین از دوست عزیز و پرتلاشم جناب آقای حکیم که با ممارست فراوان در وقتی کم به گردآوری و تدوین این مجموعه همت گماشتند کمال تشکر و قدردانی را داشته باشم.

مجید غلامی جلیسه

سرپرست مؤسسه خانه کتاب

با آن که مرحوم آیت الله عزیر الله عطار دی منشی زاهدانه داشت و از هر گونه ریا و کار برای قبول خلق به دور بوده اما خوش اقبال بود که جامعه علمی قدر قلم و تلاشها و مجاهدتهای او را پاس داشت و در چند نوبت از ایشان تجلیل کرد. نخستین آنها در ۱۸ مهر ۱۳۸۱ در چهارمین دوره کتاب سال ولایت بود که در یزد برگزار شد. دو سال بعد در ۱۳۸۳ دومین جشنواره امام رضا پذیرای ایشان بود و نشان خدمت به آستان قدس رضوی به ایشان اعطا شد. در ۹ آذر ۱۳۸۵ نیز همایش بزرگداشت استاد در تالار شیخ صدوق حرم حضرت عبدالعظیم به صورتی شایسته برگزار شد و مجموعه گرامی نامه استاد عطار دی نیز در دو جلد (۸۸۰ ص) به همت علاقه مندان ایشان منتشر شد. دیگر بار در ۱۴ آبان ۱۳۹۰ کتابخانه ملی ایران میزبان استاد شد و جشن نامه استاد با نام عطار د دانش را به عنوان ارمغانی تقدیم ایشان کرد. اینک پس از درگذشت مرحوم عطار دی کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران بر آن شده است تا چهاردهمین دوره آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی را به نام ایشان برگزار کند و این کتاب نیز به کوشش جمعی از دوستان اراد استاد به همین مناسبت تهیه شده است.

در این یادنامه کوشش شده است حتی المقدور از مطالب تکراری و حاشیه روی و سخن پردازی پرهیز شود و به جز چند مقاله درباره زندگی نامه و کتابشناسی و بازگفت خاطرات، بیشتر به بررسی محتوای آثار ایشان پرداخته شود. البته

تهیه این همه در فرصتی بسیار محدود ممکن نبود مگر با مساعدت و همراهی
تنی چند از دوستداران استاد عطاردی که به جان از ایشان سپاسگزارم
و ذکر نامشان در این صفحات را کمترین شکرگزاری خود قلمداد می‌کنم:
محمد رضا نوراللهیان، عبدالحسین طالعی و نجیم فلاحتی و مخصوصاً
جناب آقای محمد نوری که به حق بیشترین زحمات را متقبل شدند.

سید محمد حسین حکیم

۱ دی ماه ۱۳۹۳

عزیز عطار